

Chajee Sara | Over~leven

De Parasha van deze week heet Chajee Sara en betekent: het leven van Sara. Hierin schuilt een bijzondere boodschap: namelijk hoe je er voor kunt zorgen dat jouw daden, lang nadat je er niet meer zult zijn, toch voort zullen blijven leven.

Chajee Sara betekent 'het leven van Sara'. Eigenaardig, want de eerste gebeurtenis, die in de Parasha van deze week beschreven wordt, is dat Sara overlijdt. Waarom wordt dit deel van de Torah dan het leven van Sara genoemd? En waaraan is zij eigenlijk overleden?

Het gebeurde zo: op een goede dag was de man van Sara, Avraham genoemd, niet thuis. Hij was weg. Hij was 's ochtends vroeg vertrokken samen met hun zoon Yitschak en nog twee begeleiders. Toen Sara erachter kwam wat het doel van deze vroege ochtendwandeling was, namelijk het opofferen van haar zoon Yitschak, ja, toen had ze het niet meer. Dat was haar te veel. Zij overleed van de schrik. Uiteindelijk werd het offeren van Yitschak door een engel tegengehouden, maar toen vader en zoon thuiskwamen moesten ze Mama begraven.

Speciale vrouw

Sara was een hele speciale vrouw. Ze is 127 jaar oud geworden en haar dagen waren gevuld met zaken die eeuwige waarde hadden. Zo bleven haar Shabbatkaarsen de hele week door branden. Het brood dat ze op vrijdag bakte bleef de hele week vers. Tenslotte was G-d's aanwezigheid altijd merkbaar in haar tent. Deze drie wonderen stopten bij haar overlijden en kwamen terug toen haar schoondochter Rivka de tent binnenkwam.

Drie wonderen die overeenkomen met de drie speciale *mitswot*¹, geboden, waar Joodse vrouwen zich tot de dag van vandaag in specialiseren:

1. Het aansteken van Shabbat kaarsen vrijdagavond.
2. Het kosjere bakken en koken, o.a. *challa*.
3. Het gebruik van het mikwe, het ritueel bad waar Joodse vrouwen zich maandelijks in onderdompelen.

Wanneer je als mens in je leven zaken opbouwt en situaties in werking stelt die ook na je dood zullen voortleven, dan kunnen we rustig stellen dat de dood geen eindpunt is, maar

een overgang naar een nieuwe levensfase. Vandaar dat de Torah het overlijden van Sara beschrijft als haar leven. Chajee Sara betekent het leven van Sara en dat is ook de naam van deze Parasha.

Toen Sara nog leefde was het effect van haar daden begrensd, omdat ze maar op één plek tegelijk kon zijn. De ziel zetelt in het lichaam, maar wordt tegelijk door dat lichaam beperkt. Na de dood verdwijnen alle lichamelijke beperkingen. Alle krachten van Sara konden zich vanaf toen onbelemmerd verspreiden zoals het in de Zohar aan ons geleerd wordt: dat een rechtschapen persoon na zijn dood meer aanwezig is in deze wereld dan toen hij nog leefde.

Sara is onze aartsmoeder. Wij zijn haar erfgenamen. Hierdoor hebben wij ook het voorrecht om ons bezig te houden met zaken die niet alleen in het hier en nu van belang zijn, maar die eeuwig effect hebben.

Erfgoed

Sara heeft de emancipatie reeds 4000 jaar geleden ingezet. Wanneer een Joodse vrouw Shabbatkaarsen aansteekt, een kosjere maaltijd voorbereidt of aan haar huwelijksleven een extra dimensie geeft dan verbindt zij zich met Sara. Daarmee geeft ze het Joodse erfgoed door aan de komende generatie. Ze maakt van zichzelf een schakel in een onafgebroken ketting. Ze verenigt het verleden met het heden en met de toekomst en ze maakt zichzelf door haar daden onverwoestbaar en eeuwig levend.

Keer op keer is bewezen dat de Joodse vrouw het schakelpunt is van onze geschiedenis. Zij is diegene die bepaalt of haar kinderen Joods zijn. Zij is diegene die het mikwe gebruikt, nog vóór de conceptie. Daarmee begint ze al met de opvoeding van haar kind dat misschien geboren zal worden. Zij zal tijdens haar zwangerschap, doordat zij kosjer eet, Joodse spiritueel geschikte cellen aanmaken in haar ongeboren kind. Vanaf de geboorte is het meestal de moeder die het grootste deel van de opvoeding op haar neemt, zeker in de vroegste jaren van het kind, waarin het alle invloeden om zich heen het meest opneemt.

Door Joodse genen op te bouwen investeert ze reeds in haar nazaat. Haar consumptie van kosjer voedsel, haar onderdompeling in het ritueel bad en haar Shabbatrust hebben haar nog ongeboren kind geïnjecteerd met een extra spirituele kracht.

De Joodse vrouw bepaalt ook de sfeer in huis. Door vrijdagavond Shabbatkaarsen aan te steken creëert zij een bepaalde sfeer; ze zegt hiermee eigenlijk: 'Stop en niet verder.' Even alles uitschakelen en bijkomen. We nemen één dag vrij wat de lichamelijke creativiteit betreft. De situatie waarin alles zich bevindt laten we even voor wat het is. De digitale wereld wordt een heel etmaal uitgeschakeld. Wat een rust en ontspanning!

Ze geeft hiermee aan dat de buitenwereld alleen maar welkom is wanneer zij dat zelf bepaalt. Door de week wel, op Shabbat niet. Hierdoor laat ze zien dat zij grip heeft op de buitenwereld en niet andersom. Deze discipline helpt haar om zichzelf en eventueel haar gezin waar nodig is te beschermen, ook door de week. Niets mag de innerlijke rust in haar leven verstoren. Haar Shabbatkaarsen blijven als het ware ook nog gedurende de week licht werpen op alle wereldlijke zaken zodat zij een bewuste keus kan maken in wat wel en wat niet welkom is.

Eeuwige daad

Haar Shabbatkaarsen geven het signaal af dat het tijd is voor spirituele creativiteit. Shabbat is dé dag om met familie en vrienden op een hoger niveau te opereren. De Shabbatkaarsen die de Joodse vrouw aansteekt geven niet alleen fysiek licht door. Ze brengen ook een boodschap met zich mee van warmte, genegenheid en innerlijke rust. Het zijn gevoelens die direct naar de volgende generatie overgebracht worden. Dit zal in haar kinderen en kleinkinderen blijven voortbestaan, ook lang nadat zij zelf niet meer in deze wereld zal zijn.

Of ze nu 4000 jaar geleden leefde of in de 21ste eeuw of ergens daar tussenin: zij bepaalt met haar drie duidelijke acties hoe het leven er voor haar kinderen uit zal zien.

Volgende keer, voordat je iets onderneemt, kun je je afvragen of dit na 120 jaar nog noemenswaardig zal zijn of je medemens er ook iets mee kan en of de volgende generatie het mee zal nemen. Een Sara-daad is een eeuwige daad.

Wij zijn beland in de 21ste eeuw en 4000 jaren aan traditie en overlevering zijn aan ons voorafgegaan. Wij zijn de onderste schakel van deze rijke, eeuwenlange ketting. Wat een verantwoordelijkheid! Wat een voorrecht! Onze voorouders hebben zonder onderbreking de traditie, jaar in jaar uit, van generatie op generatie, doorgegeven. Helaas hebben zij al te vaak hun leven moeten opofferen om ervoor te kunnen zorgen dat de aaneengeschakelde ketting niet doorbroken zou worden. Nu is het onze beurt. Een zeer bijzondere opdracht rust op onze schouders.

Wij zorgen ervoor dat deze ketting onafgebroken doorgaat. Ik ben mij ervan bewust dat ik de schakel ben naar de volgende generatie. Het hangt van mij persoonlijk af of mijn kinderen of leerlingen het Jodendom met zich mee zullen dragen en of zij het op hun beurt ook verder zullen overdragen. Elke goede daad die ik doe, elke kosjere hap die ik in mijn mond steek of aan mijn gezin te eten geef alsook elke Torah les die ik absorbeer, versterkt deze schakel.

Het is ook een collectieve verantwoordelijkheid van het Joodse volk, van de mensen onder elkaar. Iedereen beïnvloedt elkaar door een voorbeeld te zijn. Aan ons de keus welk soort voorbeeld wij willen geven. Elke goede daad die een mens uitvoert voegt kracht en bescherming toe, niet alleen aan zichzelf maar ook aan zijn directe omgeving. Door het sneeuwbaaleffect beïnvloedt hij uiteindelijk de hele wereld. Hij verbindt zich daardoor met alle voorgaande generaties waarvan hij de traditie heeft ontvangen en met de komende geslachten aan wie hij het doorgeeft. Wat een eer en voorrecht om deze cruciale schakel te mogen zijn.

Vastberaden

We blijven vastberaden. Het leven van Sara gaat verder door haar kinderen en haar nageslacht en dat zijn wij. Het Jodendom wordt constant aangevallen zowel van buitenaf door onze vijanden als van binnenuit door assimilatie. Ons antwoord is dat wij niet alleen doorgaan met leven maar dat wij zelfs leven toevoegen. Wij blazen nieuw leven in ons erfgoed. We planten zaden en blazen nieuwe energie de wereld in. We voegen goede daden toe en mikken op eeuwige waarden. Wij kunnen bijvoorbeeld een nieuwe mezoeza op onze deur plaatsen of we laten de mezoeza die al aan onze deur hangt controleren of deze nog wel kosjer is.

We proberen extra aardig te zijn voor iemand die we net hebben leren kennen of voor iemand die wij al jaren kennen. We maken de eerste stap om een relatie te herstellen met een kennis of familielid. We bellen eens een bejaarde of zieke op om hallo te zeggen of we geven geld aan de armen of aan een Joodse school of instelling. We kiezen bewust voor een Joodse partner zodat wij de ketting van het Jodendom onafgebroken in stand houden.

En we zoomen direct in op de grote drie:

- 1) Shabbatkaarsen op de juiste tijd aansteken
- 2) Kosjer eten
- 3) Mikwe gebruiken

Kortom, we zetten onze wapens in, Torah en Mitswot, om tegen assimilatie te vechten. We versterken het Joodse volk d.m.v. educatie, lessen en artikelen. We vereeuwigen onze inkomsten door ze te delen. Zo dragen wij individueel en collectief bij aan ons onverwoestbaar erfgoed.

Dat is ons antwoord aan de tegenstanders van het leven en aan de vijanden van het Jodendom.

Ik wens jullie allemaal een speciale Shabbat toe. Een Shabbat vol met vrolijkheid, rust en inspiratie. Een Shabbat waarop we G-d gaan vragen en eisen dat er geen leed meer zal zijn en dat Mashiach zal komen, zodat de ketting eindelijk haar doel zal hebben bereikt.

Shabbat shalom,

Bracha Heintz

www.chabadutrecht.nl

¹Meer informatie over de drie speciale geboden voor de Joodse vrouw zijn te vinden:

- 1) in het boek Chana, voertaal Nederlands
- 2) via cursussen 06 284786567
- 3) via privégesprek 06 28 47 8657

Chanoeka Feest Utrecht

Zondag 29 dec. 2024

16 - 19 uur

het Griftpark, Utrecht Noord / Oost

www.chanoeka.info

Helpt u mee om de continuïteit van deze artikelen te waarborgen? Door te sponsoren word je een actieve partner en steun je ook verdere activiteiten! Doneren kan hier op chabadutrecht.nl/doneren.

Beeld: chabad.org

Met dank aan Sonja, Rianne en Devorah voor hun hulp bij het bewerken van dit artikel.